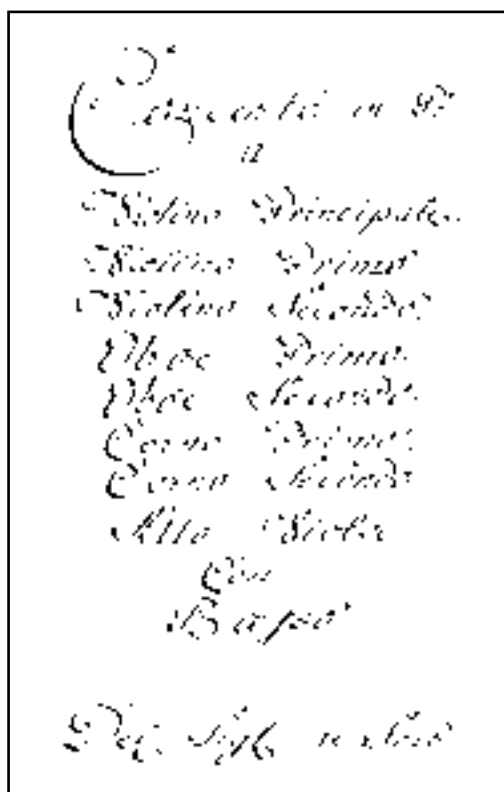

FERRAN SOR

(1778-1839)

CONCERT

PER A A VIOLI I ORQUESTRA

Concert per a violí i orquestra

Per a violí i orquestra de cambra.
(oboè I i II, trompa en sol I i II, violí solo, violí I i II, viola, bassi)

Música: Ferran Sor (1778-1839)
© Revisió i edició: Joan Pàmies
© Drets cedits a: DINSIC Publicacions Musicals, S.L.
Santa Anna 10, Entl. 3a - 08002 Barcelona
<http://www.dinsic.es> - e-mail: dinsic@dinsic.com

Il·lustració coberta: fragment del manuscrit original.

Maquetació: DINSIC GRÀFIC
1a edició: octubre de 2008

Imprès a: Reinbook, Imprès S.L.
Polígon Industrial Can Calderón
c/Múrcia, 36, 08830 - St. Boi de Llobregat

Dipòsit legal: B-55.778-2008
ISMN: M-979-0-69210-593-0

AMB L'AJUT DE L'INSTITUT CATALÀ DE LES INDÚSTRIES CULTURALS - GENERALITAT DE CATALUNYA

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, comprenent-hi la reprografia i el tractament informàtic, com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

Material de lloguer (partitura general i partitelles):

Material de alquiler (partitura general y partitelas):

Rental material (score and parts):

DINSIC Distribucions Musicals, S.L.
Santa Anna 10 Entl. 3a - 08002 - Barcelona
tel. +34 93 318 06 05 - fax +34 93 412 05 01
<http://www.dinsic.cat> - www.dinsic.es - www.dinsic.com
e-mail: dinsic@dinsic.com

Pròleg

Ferran Sor i Muntades, Fernando Sors o també Sort (Barcelona, 1778 - París, 1839), és conegut com a guitarrista, tan en la vessant d'interpret com en la de compositor. Format musicalment a l'Escolania de Montserrat, més tard va cursar estudis a l'Acadèmia Militar. A causa de les seves idees liberals el 1913, en acabar la Guerra del Francès, va haver d'exiliar-se a França sense poder aconseguir la desitjada amnistia reial que li permetés tornar al seu país. Viatjà per Europa assolint fama i reconeixement com a virtuós de la guitarra i com a compositor. Els seu èxit, però, no es va reduir únicament a aquest instrument. Quan tenia 19 anys va estrenar al Teatre de la Santa Creu de Barcelona l'òpera *Il Telemaco nell'isola di Calipso*. El 1822 va estrenar a Londres el ballet *Cendrillon*, el qual va obtenir un gran èxit tant a la capital britànica com a París, on es va representar cent quatre vegades. El 1826, en motiu de la coronació del tsar Nicolau I de Rússia, estrenà el ballet *Hercule et Omphale*. Retirat a París, el 1930 va publicar el cèlebre *Méthode pour la guitare* que fou traduït a diverses llengües. Els seu opus molt estès abasta, a més a més d'una ingent producció per a guitarra, música simfònica, religiosa, de cambra, vocal, òpera i ballet.

En aquest esbós biogràfic que acompanya el *Concert per a violí*, no podem obviar la importància que aquest instrument va tenir en la formació del jove músic. Sabem que el seu primer professor de música, Josep Prats, era primer violí de la Catedral de Barcelona, i que el protector del compositor a la mort del seu pare, l'advocat i regidor de l'ajuntament de Barcelona Gaietà Gispert i Suriol, era un dinàmic músic amateur i reputat violinista. Segurament fou gràcies a la seva influència que a la mort del seu pare, Sor va poder ingressar en el monestir de Montserrat. Finalment, ja a Montserrat, quan el seu company a l'Escolania Martí Sunyer (1776-1842) va prendre els hàbits el setembre de 1793, Sor ocupà el lloc que havia deixat vacant com a primer violí de l'orquestra.¹

El *Concert per a violí en sol major* de Ferran Sor és una obra poc coneguda que amb prou feines s'esmenta en les biografies i estudis publicats i alguns historiadors encara dubten de la seva paternitat. Aquesta composició fou descoberta a la biblioteca de l'abadia cistercenca de la Santa Creu (Zisterzienserstift Heiligenkreuz) a Àustria i transcrita el 1975 pel musicòleg Abel Nagytóthy-Toht, nat a Hongria i avui resident a Montreal. El manuscrit d'aquest concert figura catalogat en el RISM² pel musicòleg austríac Dr. Michael Jahn i actualment és a la Biblioteca Nacional (Österreichisches Nationalbibliothek) de Viena.³ Gràcies al guitarrista Giuliano Balestra, l'obra va ser de nou interpretada en un concert celebrat a Roma el maig de 1981; la interpretació va anar a càrrec de Montserrat Cervera i de l'Orquestra de Cambra Santa Cecília sota la direcció de José Ramón Encinar. L'estrena a Espanya va tenir lloc a l'Auditorio Nacional de Música de Madrid el 10 de novembre de 1992 amb Montserrat Cervera i l'Orquestra de Cambra Catalana, sota la direcció de Joan Pàmies. Els mateixos intèrprets van oferir la primera audició a Barcelona l'any 1995 al SAT-Sant Andreu Teatre i, posteriorment, el 2000, al Palau de la Música Catalana. També aquests intèrprets gravaren el concert el 1993 per a Discmedi (DM 521 CD) el qual fou reeditat el 2002 per La Mà de Guido (LMG 205 1).

Per a aquesta edició hem pres com a referència la partitura transcrita per Abel Nagytóthy-Toht i la còpia dels manuscrits que ell mateix va facilitar, si bé en les articulacions de l'orquestra i de la part solista ens hem ajudat de les aportacions de l'Orquestra de Cambra Catalana i de Montserrat Cervera. Les cadències, que són les que figuren a la gravació a la qual ens hem referit abans, són de Marco Fiorini.

Agraïments

El nostre reconeixement al Sr. Giuliano Balestra que ens va posar en contacte amb Abel Nagytóthy-Toht, i a aquest, per la seva amable disposició per facilitar-nos tota la informació i fer-nos arribar els manuscrits. A Montserrat Cervera, mestra i amiga, que ens va oferir l'oportunitat de conèixer i gaudir d'aquesta obra, i a Marco Fiorini, que ha participat activament en la confecció d'aquesta edició. Finalment, a Francesca Galofré pel seu interès en editar aquesta obra que, sens dubte, ajudarà a omplir el buit que suposa la manca de repertori per a violí del classicisme a Espanya.

1 MANGADO, Josep Maria. "Fernando Sor. Aportaciones biográficas". A: GÁSSER, Luis (ed.). Estudios sobre Fernando Sor. Madrid: Publicaciones del Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2004, pp. 15-61.

2 Repertoire International des Sources Musicales

3 DOLCET, Josep. "El concierto para violín y orquesta en sol mayor". A: GÁSSER, op. cit., pp. 239-250.

Prólogo

Ferran Sor i Muntades, Fernando Sors e incluso Sort (Barcelona, 1778 - París, 1839) es conocido fundamentalmente como guitarrista, tanto en su faceta de intérprete como de compositor. Formado musicalmente en la Escolanía de Montserrat, cursó posteriormente estudios en la Academia Militar. Debido a sus ideas liberales, en 1913, al acabar la Guerra de la Independencia, se vio obligado a exiliarse a París en donde murió sin llegar a alcanzar la ansiada amnistía real que le permitiese volver a su patria. Viajó por toda Europa alcanzando fama y reconocimiento como virtuoso de la guitarra, pedagogo y compositor. Sin embargo, su éxito no sólo se redujo a este instrumento. Ya a los 19 años estrenó en el Teatre de la Santa Creu de Barcelona su ópera *Il Telemaco nell'isola di Calipso*. En 1822 estrenó en Londres el ballet *Cendrillon* que obtuvo un gran éxito tanto en la capital británica como en París en donde se representó ciento-cuatro veces; y, en 1826, con motivo de la coronación del zar Nicolás I de Rusia, estrenó el ballet *Hercule et Omphale*. Retirado en París, en 1930 publicó su célebre *Méthode pour la guitare* que fue traducido a varios idiomas. Su amplio opus comprende, además de una ingente producción para guitarra, música sinfónica, religiosa, de cámara, vocal, ópera y ballet.

En este esbozo biográfico que acompaña el *Concierto para violín* no se puede obviar la importancia que tuvo este instrumento en la formación del joven músico. Sabemos que su primer profesor de música, Josep Prats, era primer violín de la Catedral de Barcelona, y que el protector del compositor a la muerte de su padre, el abogado y regidor del ayuntamiento de Barcelona Gaietà Gispert i Seriol, era un activo músico amateur y reputado violinista. Fue seguramente gracias a su mediación que, a la muerte de su padre, Sor pudo ingresar en el monasterio de Montserrat. Finalmente, ya en Montserrat, cuando su condiscípulo Martí Sunyer (1776-1842) tomó el hábito en septiembre de 1973, Sor ocupó el puesto que dejó vacante como primer violín de la orquesta.¹

El *Concierto para violín en sol mayor* de Ferran Sor es una obra poco conocida que apenas se cita en las biografías o estudios publicados y que para algunos investigadores presenta dudas en cuanto su paternidad. Esta composición fue descubierta en la biblioteca de la abadía cisterciense de la Santa Cruz (Zisterzienserstift Heiligenkreuz) en Austria y transcrita en 1975 por el musicólogo Abel Nagytóthy-Toht, nacido en Hungría y hoy residente en Montreal. El manuscrito de este concierto figura catalogado en el RISM² por el musicólogo austriaco Dr. Michael Jahn y actualmente se encuentra en la Biblioteca Nacional (Österreichisches Nationalbibliothek) de Viena.³ Gracias al guitarrista Giuliano Balestra, la obra fue nuevamente interpretada en un concierto celebrado en Roma en Mayo de 1981; la interpretación estuvo a cargo de Montserrat Cervera y de la Orquesta de Cámara Santa Cecilia bajo la dirección de José Ramón Encinar. El estreno en España se produjo en el Auditorio Nacional de Música de Madrid el 10 de noviembre de 1992 con Montserrat Cervera y la Orquesta de Cambra Catalana, bajo la dirección de Joan Pàmies. Los mismos intérpretes ofrecieron la primera audición en Barcelona en el año 1995 en el SAT-Sant Andreu Teatre y posteriormente, en el 2000, en el Palau de la Música Catalana. También estos intérpretes grabaron el concierto en 1993 para Discmedi (DM 521 CD), que fue reeditado en 2002 por La Mà de Guido (LMG 205 1).

Para la presente edición nos hemos basado en la partitura transcrita en su día por Abel Nagytóthy-Toht y en la copia de los manuscritos facilitados por el mismo, si bien, en las articulaciones de la orquesta y de la parte solista nos hemos ayudado de las aportaciones de la Orquesta de Cambra Catalana y de Montserrat Cervera. Las cadencias, que son las que figuran en la grabación a que nos hemos referido anteriormente, son de Marco Fiorini.

Agradecimientos

Nuestro reconocimiento al Sr. Giuliano Balestra que nos puso en contacto con Abel Nagytóthy-Toht, y a éste por su atenta disposición al facilitarnos toda la información y hacernos llegar los manuscritos. A Montserrat Cervera, maestra y amiga, que nos ofreció la oportunidad de conocer y disfrutar con esta obra, y a Marco Fiorini que ha participado activamente en el alumbramiento de esta edición. Por último, a Francesca Galofré por su interés en editar esta obra que, a buen seguro, ayudará a paliar el vacío que supone el escaso repertorio violinístico del clasicismo en España.

1 MANGADO, Josep Maria. "Fernando Sor. Aportaciones biográficas". En: GÁSSER, Luis (ed.). Estudios sobre Fernando Sor. Madrid: Publicaciones del Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2004, pp. 15-61.

2 Repertoire International des Sources Musicales

3 DOLCET, Josep. "El concierto para violín y orquesta en sol mayor". En: GÁSSER, op. cit., pp. 239-250.

Prologue

Ferran Sor Muntades, Fernando Sors or Sort (Barcelona, 1778 – Paris 1839) is known as a guitarist, both in his facet as an interpreter and composer. Having received his first musical education as a choirboy in Montserrat, he pursued his studies at the military academy. Due to his liberal ideals, he had to go into French exile in 1813, after the Peninsular War, and never got the desired royal amnesty that would have allowed him to return to his country. He travelled along Europe, became renown and obtained recognition as a virtuoso of the guitar and as a composer. His success however didn't limit to this instrument. At the age of 19, he premiered the opera *Il Telemaco nell'isola di Calipso* at the Teatre de la Santa Creu of Barcelona. In 1822 he premiered the ballet *Cendrillon* in London, which was a huge success, both in the British capital and in Paris, where it was performed 104 times. In 1826, on the occasion of the coronation of Tsar Nicholas I of Russia, he premiered the ballet *Hercule et Omphale*. Once retired in Paris, he published his famous *Méthode pour la guitare* in 1830, which was translated into several languages. His large œuvre includes, besides a huge number of pieces for guitar, symphonic, religious, chamber, vocal, opera and ballet repertoire.

In this short biographical sketch, which accompanies the *Concerto for violin and orchestra*, we cannot omit the importance the guitar had in the education of this young musician. We know that the young man's first music teacher, Josep Prats, was the concertmaster of the cathedral of Barcelona and that the protector of the composer after the death of his father, the lawyer and town councillor of the city hall of Barcelona Gaietà Gispert Suriol, was a dynamic amateur musician and a reputed violinist. It was probably due to his influence that Sors could enter the choir of the monastery of Montserrat after his father's death. Finally, already in Montserrat, when his friend at the choir, Martí Sunyer (1776-1842) took his vows in September 1793, Sor filled his shoes as a violinist of the orchestra.¹

The *Concerto for Violin and Orchestra in G Major* by Ferran Sor is a rather unknown piece, which is barely mentioned in biographies or studies of the author and according to experts still holds a good deal of doubts about its authorship. The piece was discovered at the library of the Cistercian Monastery of the Holy Cross (Zisterzienserstift Heiligenkreuz) in Austria and was transcribed in 1975 by musicologist Abel Nagytóthy-Toht, who was born in Hungary and presently lives in Montreal. The manuscript of this concerto was indexed at the RISM² by Austrian musicologist Dr. Michael Jahn and at present apparently is kept by the Austrian National Library (Österreichische Nationalbibliothek) in Vienna³. The piece was anew performed in Europe thanks to guitarist Giuliano Balestra in a concert that took place in Rome in May 1981, with Montserrat Cervera and the Orquesta de Cámara Santa Cecilia conducted by José Ramón Encinar. The Spanish premiere took place in Madrid, at the Auditorio Nacional de Música, on November 10th 1992, with Montserrat Cervera as a soloist and the Orquesta de Cambra Catalana conducted by Joan Pàmies. The same artists as well performed the first audition of the piece in Barcelona in 1995 at the SAT-Sant Andreu Teatre and, later on, at the Palau de la Música Catalana and recorded it in 1993 (Discmedi, DM 521 CD). This recording was reedited in 2002 (La mà de Guido, LMG 205 1).

For the present edition, the editor has based on the score transcribed by Abel Nagytóthy-Toht and on a copy of the manuscripts provided by the latter, although the editor made use of the contributions made by the Orquesta de Cambra Catalana and Montserrat Cervera in the matter of articulation within the orchestral part. The cadenzas, which are contained in the aforementioned recording, were written by Marco Fiorini.

We would like to express our gratitude to Mr. Giuliano Balestra for making the contact with Mr. Abel Nagatóthy-Toht and, coevally, as well to the latter, for his disposition to provide all kind of information and the manuscripts. Furthermore, we would like to thank our teacher and friend Montserrat Cervera for giving us the opportunity to get to know and enjoy this piece, and Marco Fiorini for having participated actively in this edition. Finally, we would like to thank Francesca Galofré for the interest she has shown in publishing this piece, which undoubtedly will contribute to fill the gap of the scarce violin repertoire of Spanish classicism.

1 MANGADO, Josep Maria. "Fernando Sor. Aportaciones biográficas". A: GÁSSER, Luis (ed.). Estudios sobre Fernando Sor. Madrid: Publicaciones del Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2004, pp. 15-61.

2 Repertoire International des Sources Musicales

3 Josep Dolcet. El concierto para violín y orquesta en Sol mayor. Luis Gasser. Publicaciones del Instituto Complutense de Ciencias Musicales. Madrid, 2004.

Concert per a violí i orquestra

Ferran Sor

Oboè 1/2

Trompa en Sol 1 / 2

Violí solo

Violí 1

Violí 2

Viola

Bassi

6

Ob. 1/2

Trp. 3

VI.

VI. 1

VI. 2

Vla.

Bas.

11

Ob. 1/2

Trp. 3

Vi.

Vi. 1

Vi. 2

Vla.

Bas.

15

Ob. 1/2

Trp. 3

Vi.

Vi. 1

Vi. 2

Vla.

Bas.

This musical score is for measures 25 through 28 of 'The Swan' from Swan Lake. The score is written for a woodwind and string ensemble. The woodwinds include Oboe 1/2, Trumpet 3, Violin I, Violin II, Viola, and Bass. The strings are represented by Violin I, Violin II, Viola, and Bass. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The score begins with a measure rest for the woodwinds in measure 25. In measure 26, the woodwinds enter with a series of eighth notes. The strings play a continuous eighth-note pattern. The score ends with a double bar line in measure 28.

Largo

Oboè 1/2 *tacet*

Trompa en Sol 1/2 *tacet*

Violí solo *p* *f* *p*

Violí 1 *dolce p* *f* *p*

Violí 2 *dolce p* *f*

Viola *dolce p* *fp*

Bassi *dolce p* *fp*

6

Ob. 1/2

Trp. 3

VI. *f* *f* *p* *f* *p* *f* *p*

VI. 1 *f* *f* *p* *f* *p* *f* *p*

VI. 2 *f* *f* *p* *f* *p* *f* *p*

Vla. *fp* *fp* *fp* *f* *p*

Bas. *fp* *fp* *fp* *f* *p*

Rondó. Finale

Oboè1/2

Trompa en Sol 1 / 2

Violí solo

Violí 1

Violí 2

Viola

Bassi

7

Ob. 1/2

Trp. 3

VI.

VI. 1

VI. 2

Vla.

Bas.

Materials d'orquestra

1 *Les set paraules de Nostre Senyor Jesucrist*
de Cristòfor Taltabull
per a orquestra de corda, dues flautes, orgue,
tenor solista i cor mixt
Partitura general i partícels

2 *Ho sap tothom i és profecia*
de Narcís Bonet
Poema: J. V. Foix
Cantata per a cor d'infants, cor mixt i conjunt
instrumental, amb participació del públic.
Versió per a cor d'infants, cor mixt, dos pianos, flauta-
flautí, percussió amb participació del públic.
Partitura general i partícels

3 *El país de la No-memòria*
de Jordi-Lluís Rigol
Conte: Fina Masgrau
Cantata per a cor d'infants, solista i narrador
Versió per orquestra
Partitura general i partícels

4 *Suite en Sol (Suite Empordanesa)*
de Juli Garreta
Revisió i edició: Abili Fort
Obra per a orquestra simfònica
Partitura general i partícels

5 *Magnificat*
de Peter John Bacchus
Obra per a cor i conjunt instrumental
Partitura general i partícels

6 *On és la música?*
de Jordi-Lluís Rigol
Conte: Enric Estany
Cantata per a cor d'infants, petit cor,
quartet de fustes, piano i narrador.
Partitura general i partícels

7 *Les Illes Medes*
de Juli Garreta
Revisió i edició: Abili Fort
Obra per a orquestra simfònica
Partitura general i partícels

8 *Concert per a violí*
de Juli Garreta
Revisió i edició: Abili Fort
Obra per a violí i orquestra simfònica

9 *Divertimento*
de Juan Duran
Obra per a orquestra de corda

10 *Tríplic de sinera*
de Narcís Bonet
Poema: Salvador Espriu
Obra per a orquestra de cambra, flauta i soprano
Partitura general i partícels

11 *Ho sap tothom i és profecia*
de Narcís Bonet
Poema: J. V. Foix
Cantata per a orquestra simfònica, cor mixt,
cor d'infants amb participació del públic.
Partitura general i partícels

12 *Un concert desconcertant*
d'Antoni Ros Marbà
Text: Miquel Descloot
Cantata per a cor infantil, baix, nen solista,
narradors i orquestra simfònica.
Partitura general i partícels

13 *Concert per a violí i orquestra*
de Ferran Sor
Revisió i edició: Joan Pàmies
Obra per a orquestra de cambra i violí solista.
Partitura general i partícels

Vegeu també la col·lecció "Partitures de butxaca"